

U 8/2020 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag om ändring av rådets förordning (EU) 369/2016 om tillhandahållande av krisstöd med anledning av covid-19-utbrottet

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 2 april 2020 om ändring av rådets förordning (EU) 369/2016 om tillhandahållande av krisstöd inom unionen med anledning av covid-19-utbrottet samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 16 april 2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru

Råd för internationella ärenden Outi Kuivasniemi

SOCIAL- OCH HÄLSO-
VÅRDSMINISTERIET

PROMEMORIA
16.4.2020

EU/2020/0791; EU/2016/0712

FÖRSLAG OM ÄNDRING AV RÅDETS FÖRORDNING (EU) 369/2016 OM TILLHANDAHÅLLANDE AV KRISSTÖD MED ANLEDNING AV COVID-19 -UTBROTTET

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 2 april 2020 lade kommissionen fram ett förslag till rådets förordning om tillhandahållande av krisstöd inom unionen (COM(2020) 175 final). Genom förordningen aktiveras instrumentet för krisstöd enligt förordning (EU) 2016/369 och ändras nämnda förordnings bestämmelser med anledning av covid-19-epidemin.

Kommissionens förslag har samband med kommissionens förslag till EU:s ändringsbudget nr 2/2020 (COM(2020) 170 final) och de därtill relaterade förslagen till förordning och beslut (COM(2020) 171, 172 och 174 final). Finansministeriet översänder till riksdagen en separat U-skrivelse om de till ändringsbudget 2/2020 relaterade förslagen.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Denna U-skrivelse bygger på den engelska versionen av kommissionens förslag.

2.1 Tillhandahållande av krisstöd

Bakgrunden till förslaget är den allvarliga situation som råder i Europa på grund av covid-19-pandemin. Den 2 april 2020 lade kommissionen fram ett förslag till förordning om tillhandahållande av krisstöd inom unionen med anledning av covid-19-utbrottet. Som en följd av covid-19-situationen föreslår kommissionen att instrumentet för krisstöd enligt förordning (EU) 2016/369 ska aktiveras för en period på två år (1.2.2020—31.1.2022). Genom det nya förslaget ändras artiklarna i förordningen så att de bättre motsvarar de behov som covid-19-epidemin medfört. Effektiva åtgärder ska framför allt vidtas för att stödja medlemsstaternas hälso- och sjukvårdssystem. I bilaga 1 till förslaget till förordning redogörs för möjliga åtgärder på EU-nivå. Förteckningen är inte uttömmande. De konkreta åtgärderna beror på medlemsstaternas behov. Målet är att ge riktat stöd till de medlemsstater och regioner som har drabbats hårdast av krisen.

2.2 Rådets tidigare ESI-förordning (EU) 2016/369

Förordningen ((EU) 2016/369) gjorde det möjligt för unionen att finansiera humanitära katastrofbiståndsinsatser inom EU under en pågående eller potentiell naturkatastrof eller kris orsakad av människan, som på grund av den exceptionella omfattningen eller följden leder till allvarliga och omfattande humanitära konsekvenser. Vid den aktuella tidpunkten hade förordningen särskild anknytning till flyktingkrisen. Målet var emellertid att skapa ett allmänt raminstrument som även i fortsättningen kan användas för att hjälpa medlemsstater som till följd av en allvarlig krissituation (kärnkrafts- eller kemikalieolycka, terrorism, cyberangrepp, epidemi) har råkat i en situation där medlemsstatens egna resurser inte är tillräckliga för att möta de humanitära behoven.

2.3 Krisrelaterade stödåtgärder med anledning av covid-19-epidemin

Kommissionen bedömer att den ytterligare förstärkning av unionens civilskyddsmekanism/rescEU som gjorts, det initiativ till riktade investeringar som tagits och de stödåtgärder inom ramen för de europeiska strukturfonderna, investeringsfonden och andra instrument som vidtagits i sig inte är tillräckliga för att avhjälpa covid-19-situationen i medlemsstaterna. Kommissionen anser att pandemisituationen kräver en effektivare reaktion, varför den föreslår att instrumentet för krisstöd ska aktiveras.

Kommissionen föreslår att bland annat följande åtgärder ska vara stödberättigande:

- ekonomiskt stöd till och samordning av brådskande behov,
- stöd vid upphandlingar; kommissionen kan köpa direkt eller stödja gemensamma upphandlingar,
- stöd till import, transport och distribution av medicinska produkter, till exempel andningskydd och ventilatorer, med fokus på de områden som drabbats hårdast,
- stöd till transport av patienter över landsgränser till sjukhus som kan erbjuda ledig kapacitet,
- stöd till byggande av flyttbara fältsjukhus,
- stöd till en snabbare utveckling av läkemedel och testmetoder.

2.4 Civilskyddsmekanismen och rescEU

Den föreslagna förordningen hänvisar till tillämpning av beslutet om civilskyddsmekanismen (EU/1313/2013) gällande upphandling och leverans av medicinska motåtgärder. I samband med ändringen av civilskyddsmekanism (2019/240) har man i anslutning till mekanismen skapat rescEU-reserven för internationella bistånd för oöverkomliga situationer när de existerande, nationella resurserna och till dem bundna insatser och katastrofberedskap av civilskyddsmekanismen inte räcker till att klara av en allvarlig nödsituation i EU-länderna. EU-kommissionen har utvecklat i samband med covid-19 pandemin ett rescEU-beredskapslager med medicinsk utrustning (som personlig skyddsutrustning). Världmedlemslandet kommer att ansvara för upphandlingen av utrustningen. EU-kommissionen kommer att finansiera 80—90/100 % av kostnaderna för beredskapslagret.

3 Den rättsliga grunden/beslutsförfarandet enligt EU-rätten

Den rättsliga grunden är artikel 122.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Särskilt lagstiftningsförfarande tillämpas, rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet. Statsrådet anser att den rättsliga grunden är korrekt och tillräcklig. Förslaget kan anses ligga i linje med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Konsekvenser för lagstiftningen i Finland, inkl. Ålands ställning, och för budgeten

Kommissionens förslag får inga konsekvenser för den nationella lagstiftningen eller för Ålands ställning.

Kommissionen föreslår att finansiering för EU:s krisstödsinstrument är 2,7 miljarder euro i åtaganden.

U 8/2020 rd

Förslaget till förordning har samband med kommissionens förslag till ändringsbudget nr 2/2020. I finansministeriets E-skrivelse (E29/2020 rd) redogörs närmare för dess innehåll.

5 Behandling av förslaget i EU och i Finland

Förslaget till förordning kräver behandling i rådet och Europaparlamentet.

Budgetkommittén behandlade ärendet vid mötet den 6 april. Rådets krishanteringsmekanism (IPCR) behandlade förslaget också den 7 april.

Coreper fattade följande beslut med kvalificerad majoritet den 8 april: kommissionens förslag godkänns preliminärt, skriftligt förfarande tillämpas när rådets ståndpunkt fastställs och tidsfristen på 8 veckor förkortas. Efter Corepers beslut den 8 april inleddes det skriftliga förfarandet i rådet, som förväntas avslutas den 14 april.

I Europaparlamentet behandlas ärendet i budgetutskottet, varefter plenarförsamlingen röstar om det. Enligt preliminära uppgifter ska parlamentet fatta beslut i ärendet den 16—17 april.

Statsrådets skrivelse har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med inrikesministeriet och utrikesministeriet. I statsrådet har ärendet behandlats och samordnats i sektion EU 33 (hälsa) i ett skriftligt förfarande 5.4—6.4.2020. Skrivelsen har behandlats i statsrådets finansutskott och vid statsrådets allmänna sammanträde.

Kommissionens förslag av den 2 april 2020 om ändring av rådets förordning (EU) 369/2016 om tillhandahållande av krisstöd inom unionen med anledning av covid-19-utbrottet översändes först som ett brådskande ärende till riksdagen för behandling i form av en utredning enligt 97 § i grundlagen (E30/2020 rd). Det var fråga om ett undantagsförfarande där det på grund av ärendets brådskande karaktär översändes en E-skrivelse enligt 97 § till riksdagen om ett ärende enligt 96 § (U-ärende). Tidsplanen för behandling av ärendet i EU har varit synnerligen brådskande, och i praktiken har det inte varit möjligt att på nationell nivå behandla ärendet enligt det förfarande som anges i 96 § i grundlagen innan kommissionens förslag läggs fram för rådet för beslut. Till riksdagen översänds nu en kompletterande U-skrivelse enligt 96 § i grundlagen.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådets förnyar sitt ståndpunkt i E-skrivelsen (E30/2020 rd) och meddelar följande:

Statsrådet godkänner kommissionens förslag till rådets förordning om tillhandahållande av krisstöd inom unionen.

Om det under behandlingen i rådet görs ändringar i förslaget kan statsrådet på grund av de exceptionella behandlingsförhållandena och ärendets brådskande karaktär bedöma och godkänna ändringarna med beaktande av Finlands övergripande intresse.